

Др Бранислав
Милинковић,
амбасадор
Србије при НАТО
у Бриселу

Сагледавање глобалних процеса

Прелазак у нове просторије у седиште НАТО, почетком ове године, омогућио је лакшу, редовнију и садржајнију комуникацију два дела Мисије, дипломатског и војног, који представљају и заступају политичке, безбедносне и одбрамбене интересе Србије при Северноатлантском савезу

Мисија Републике Србије при НАТО у Бриселу од почетка ове године смештена је у новим просторијама у згради која носи име Манфреда Вернера, генералног секретара НАТО од 1988. до 1994. године. Проласком строге безбедносне процедуре улази се у зграду у којој је више дипломатских мисија при НАТО, међу којима на пример Русије и Црне Горе.

Одлично уређени простор деле дипломатски део Мисије и Војно представништво, тако да је сав посао заступања интереса наше земље пред Алијансом обједињен у једну функционалну целину, што значајно побољшава рад и убрзава комуникацију међу нашим представницима, који су раније били на више локација у Бриселу.

Амбасадор Бранислав Милинковић је на дужности у главном граду Белгије од октобра 2004. као специјални изасланик, а од децембра 2009. године као шеф Мисије Републике Србије при Северноатлантском савезу.

Од 2006. године и пријема Србије у Програм Партнерство за мир, обим сарадње и послова се стално повећава, посебно последњих година од када је Србија интензивирала активности у Партнерству за мир.

■ *Господине амбасадоре, најпре нам рециите које су најважније и задаци Мисије Републике Србије при НАТО у седишту у Бриселу?*

– Основни задатак Мисије јесте да представља и заступа политичке, безбедносне и одбрамбене интересе Републике Србије. Она то чини у сталној комуникацији са представницима Секретаријата, војним и политичким представницима других мисија земаља чланица и партнера, учешћем у раду бројних комитета, као и олакшавањем учешћа националних експерата и других представника земље у активностима које организује НАТО.

Да би своје задатке успешно обавила Мисија се труди да што боље разуме рад Алијансе, прати њене активности, а посебно оне које се тичу нашег

Да би своје задајке успешно обавила Мисија се шруди да што боље разуме рад Алијансе, праћи њене активностии, а посебно оне које се тичу нашег региона и операције КФОР.

Од 2006. године и пријема Србије у Програм Партнерство за мир, обим сарадње и послова се стално повећава, посебно последњих година од када је Србија интензивирала активностии у Партнерству за мир.

региона и операције КФОР, те покушава да разуме генералне трендове и антиципира стратешке правце у којима се крећу НАТО и његови односи са партнерима и другим актерима у све комплекснијем међународном безбедносном окружењу.

То што се ради о политичко-војној структури у коју су укључене САД и најутицајније европске земље, преко Савета НАТО – Русија и Руска Федерација, а преко партнерских аранжмана и друге нечланице, иде у прилог тези да је седиште НАТО користан пункт за сагледавање глобалних процеса.

■ *Како је организован рад у Мисији и које су предности нових радних услова?*

– Унутрашња структура Мисије прати структуру Алијансе, тако да мисију чине дипломатско и војно представништво. Принципи организације рада Мисије садржани су у Споразуму о њеној унутрашњој организацији који су закључили Министарство спољних послова и Министарство одбране. За

координацију и заједнички наступ дипломатског и војног дела Мисије задужен је шеф Мисије, који је овлашћен да обезбеди узајамно информисање два дела мисије о активностима из њиховог делокруга надлежности.

Отуда је прелазак, почетком ове године, у заједничке просторије које изнајмљујемо у седишту НАТО (као и друге чланице Партнерства за мир) важан тренутак. Наиме, до тада су се дипломатско и војно представништво налазили у две зграде (дипломатско у Мисији Србије при Европској Унији, а војно при амбасади Србије у Белгији), обе удаљене од седишта НАТО. Прелазак у нове просторије у седиште НАТО омогућио је лакшу, редовнију и садржајнију комуникацију два дела Мисије.

■ *Како је место војног дела Мисије у кућном раду?*

– Војно представништво обавља низ важних задатака сарадње Србије са НАТО из домена Министарства одбране и Војске Србије у реализацији програма сарадње унутар Партнерства за мир, достизања стандарда НАТО или развоја интероперабилности. У овим и сличним областима оно, практично, делује аутономно.

Поред тога, специфична знања чланова Војног представништва, као и њихови контакти које имају са војним колегама из других мисија, могу дати значајан допринос напорима дипломатског дела Мисије да прати и разуме одлуке НАТО. Наиме, велики број одлука које доносе политички представници Алијансе усваја се на бази претходних процена, разматрања и ставова војног крила НАТО. Отуда је, за разумевање функционисања НАТО, као и припреме конкретних одлука који се тичу нашег региона, наше земље и операције КФОР, од великог значаја стална размена информација и утисака војног и дипломатског представништва. Док дипломатама може помоћи, на пример, познавање војних процедура или разумевање војних процена, дотле војницима могу користити сагледавања дипломатског контекста или ширих међународних збивања.

На основу досадашњег рада са шефом Војног представништва генералом Ђукановићем и његовим сарадницима могу да потврдим да су наши састанци корисни не само ради решавања конкретних питања, већ и као веома добра прилика за све учеснике како би још боље упознали начин размишљања колега из две различите професије (војске и дипломатије), ангажованих на истом послу заштите и унапређења интереса земље.

■ *Који су облици сарадње са НАТО?*

– Могли би се поделити у формалне и неформалне. У прве би најпре могли да уврстимо програме сарадње у оквиру Партнерства за мир, као што су Индивидуални партнерски акциони план (IPAP) који је у фази припреме, PAPP који се бави питањима интероперабилности или Групу за реформу система одбране (DRG).

Ту би се такође могли уврстити редовни састанци комитета или тела НАТО, отворених за партнере. На јед-

Бранислав Милинковић је докторирао међународно право на Правном факултету у Београду. Постдипломске студије завршио је на Институту друштвених студија у Хагу, Холандија, а специјализовао се из области безбедносних студија и људских права у Немачкој, Финској и Аустрији.

Амбасадор је у Министарству спољних послова од новембра 2000. године. Од 2001. до 2004. године био је стални представник СРЈ (па СЦГ) при ОЕБС и УН у Бечу. Потом је именован за специјалног изасланика за НАТО, а од децембра 2009. године за шефа Мисије Републике Србије при НАТО.

Као аутор или коаутор објавио је четири књиге и бројне чланке у земљи и иностранству. Члан је Уређивачког одбора холандског часописа „Безбедност и људска права“.

нима, у зависности од формата, учествују војни и политички представници Србије из земље – од начелника Генералштаба, преко експерта МУП који се бави планирањем у случају ванредних операција, до чланова Народне скупштине...

На другима су присутни представници Мисије – од конкретних питања као што су контрола ваздушног саобраћаја, логистика, научна сарадња, заштита критичне инфраструктуре, јавна дипломатија или мало и лако наоружање, па до редовних амбасадорских састанака који су прилика да представимо наше виђење регионалних изазова, али и глобалних безбедносних тема као што је, на пример, потреба сарадње НАТО и УН, на чему наша мисија посебно инсистира.

Подједнако су важни, а понекад и делотворнији, неформални облици сарадње и разговори на пријемима, приликом стручних и друштвених окупљања или манифестација у седишту НАТО, па чак и на спортским теренима. Све су то прилике, посебно за представнике земаља партнера (који, као Србија, немају толико могућности за формалне састанке као што их имају земље чланице) да успоставе и развију контакт и поверење који, на дужи рок, могу донети ефекте.

■ *Какве су могућности сарадње са другим мисијама при НАТО?*

– Отварањем мисије у седишту НАТО оне су знатно побољшане. Као и сваки други мултилатерални формат, тако и програм који окупља чланице НАТО и Партнерства за мир пружа могућност да се, поред упознавања самог НАТО, продубе билатерални и регионални контакти. На основу нашег опредељења за добру сарадњу са земљама региона посебно су нам важни контакти са њиховим мисијама.

Са друге стране, са интересом проучавамо искуства мисија које представљају европске неутралне земље, као што су Аустрија, Шведска, Швајцарска, Финска, Ирска или Малта. Потпуно је јасно да се без односа са кључним чланицама НАТО

не може разумети у ком правцу се креће политика Алијансе на Балкану и другде.

У НАТО је важна и улога контактне амбасаде, па је наша мисија у протеклом периоду развила квалитетне контакте са Мисијом Чешке. Наравно, веома нам је користан редован дијалог са представницима Мисије Русије при НАТО.

■ *Која су актуелна питања у раду?*

– Праћење расправа у оквиру НАТО о активностима КФОР је стални приоритет, посебно актуелизован септембарском одлуком Међународне управљачке групе о пре-

Праћење расправа у оквиру НАТО о активностима КФОР је стални приоритет, посебно актуелизован септембарском одлуком Међународне управљачке групе о престајанку надгледане независности. Изјава генералног секретара НАТО Расмусена да се овим ништа не мења у мандату КФОР који наставља да делује на основу Резолуције СБ УН 1244 је добродошла.

Полазећи од шире схваћеног концепта безбедности, НАТО се бави новим изазовима који се односе на енергетику, сајбер, транспорт, научну и здравствену сарадњу и друга питања. Верујемо да ће неке нове могућности сарадње у наредном периоду бити препознате, а Мисија ће у томе дати свој допринос.

станку надгледане независности. Изјава генералног секретара НАТО Расмусена да се овим ништа не мења у мандату КФОР који наставља да делује на основу Резолуције СБ УН 1244 је добродошла.

Са наше стране, у свим контактима и у многим појединачним темама инсистирамо на томе да је статусна неутралност КФОР кључни предуслов за успешну реализацију мандата и проналажење обострано прихватљивих решења за отворена питања.

Ова година је посебно обележена тиме што наша Мисија, по општим оценама, веома запажено и активно председава SEEGROUP, чији је задатак да се Алијанса фокусира на регион Југоисточне Европе. Крајем септембра реализована је успешна посета чланова ове групе Београду.

■ *Шта доминира у плановима за наредни период?*

– Први сусрет председника Николића са генералним секретаром НАТО Расмусеном одржан на маргинама Генералне скупштине УН у Њујорку, као и опредељење нове Владе Србије за наставак започетих програма у оквиру Партнерства за мир, у који је Србија позвана крајем 2006. године, представљају основни оквир за активности мисије у наредном периоду. Верујемо да би се, поред представника министарства одбране, спољних послова и унутрашњих послова који су већ укључени у сарадњу са НАТО, у адекватне комитете могли још активније укључити и представници других министарстава која за тако нешто пронађу свој интерес.

Полазећи од шире схваћеног концепта безбедности, НАТО се бави новим изазовима који се односе на енергетику, сајбер, транспорт, научну и здравствену сарадњу и друга питања. Верујемо да ће неке нове могућности сарадње у наредном периоду бити препознате, а Мисија ће у томе дати свој допринос. ■

Раденко МУТАВЦИЋ